

Średniowieczny piec, moneta krzyżacka, fragmenty kościelnych witraży, kościana oprawa krzyżackiego noża, fragment posadzki kościelnej... to tylko niektóre z cennych odkryć archeologów na toruńskim Bulwarze Filadelfijskim.

W ubiegłym tygodniu informowaliśmy o wyjątkowym odkryciu dokonanym w trakcie badań archeologicznych prowadzonych na Bulwarze - jedynym zachowanym w dawnym toruńskim porcie rzeczny polderze portowym, pachołku do cumowania z przełomu XIX i XX w.

Prace archeologiczne idą zgodnie z planem. Prowadzi je Pracownia Archeologiczna Alagierscy z Chodzieży. W trakcie ściągania kolejnych warstw odsłonięte zostały już średniowieczne mury związane z kompleksem kościoła Ducha Świętego. Jednak warstw średniowiecznych jest bardzo mało, prawdopodobnie z biegiem lat kolejne warstwy usuwano na bieżąco.

Większość warstw pochodzi z XIX i XX w. (na zdj. poniżej), wśród nich zachowane są poziomy kilku powodzi. Wisła nanosiła różne namuły i piasek. Czarna warstwa to miał pozostały po porcie węglowym

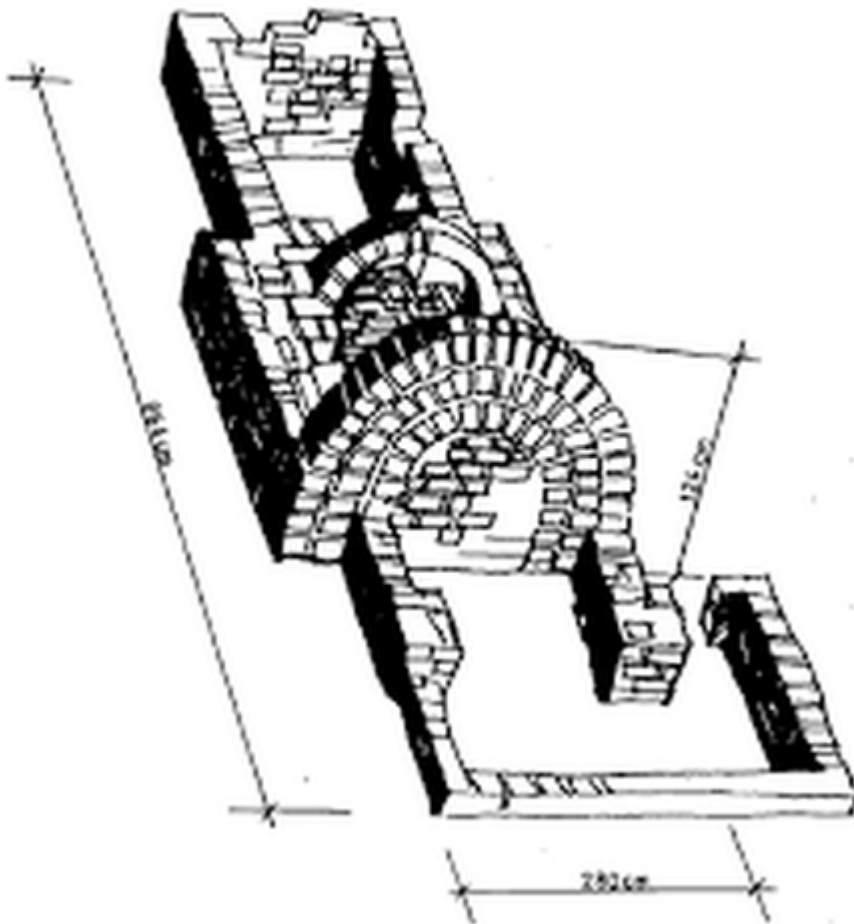
(prawdopodobny okres 1830-1840 r.), a na samej górze - widoczne utwardzenie terenu i bruk z XIX w biegnący od dawnych koszar w stronę Wisły. - *Na tych warstwach doskonale widzimy, jak przez cały XIX wiek, od ok. 1820 r. do 1890 r. narosło terenu przez powodzie i funkcjonowanie tutaj portu przeładunkowego* - podkreśla Katarzyna Kuczara-Algierska.

Wraz z postępem prac odkrywane są kolejne bardzo ciekawe znaleziska. W ostatnim czasie odkryto m. in. średniowieczne hypocaustum (na zdj. poniżej), czyli system ogrzewania używany początkowo w klasztorach, potem w zamkach (np. zamku krzyżackim w Malborku), a nawet w kamienicach toruńskich.

Poniżej rekonstrukcja pieca z klasztoru w Lubiążu (fot. Żarowska Izba Historyczna).

Kolejne znalezisko to krzyżacki brakteat, czyli moneta wybijana jednostronnie z cienkiej blaszki na miękkiej podkładce (od łac. *bractea* - blaszka). Stempel odcisnięty wypukło na awersie pojawiał się jako wklęsły (negatyw) na rewersie. W postaci brakteatów bito przede wszystkim denary w XII-XIV wieku w środkowej Europie; widoczna na niej tarcza z krzyżem, datowana na 1380 r.

Ponadto udało się odkryć biało-niebieską płytkę (na zdj. poniżej), jest na niej zębate koło niebieskie. Ta płytką może pochodzić z kościoła, który się na tym terenie znajdował. Podobne płytki tego typu prof. Grażyna Sulkowska odkryła w kościele Św. Jakuba. Znalezione je też w Domu Kopernika. - *Wskazuje to na kolejne związki z benedyktynkami, gdyż siostra Kopernika także była benedyktynką* - zauważa Katarzyna Kuczara-Algierska.

Oprócz tego, znaleziono także kościaną oprawę noża krzyżackiego. - W środku znajdował się nóż, a na dole widoczny jest piękny Krzyż Jerozolimski. Oprawa może być związana z początkami Krzyżaków na tym obszarze, znaleziono ją w fundamencie budynku gospodarczego z XVII w. - podkreśla Katarzyna Kuczara-Algierska.

Archeolodzy natknęli się również na... fragmenty witraży z kościoła Św. Ducha - tego typu charakterystyczne witraże można zobaczyć w oknach kościołów toruńskich...

**...fragment marmuru pochodzący prawdopodobnie z kościoła Św. Ducha...
(na zdj. poniżej)**

...fragment figurki z XV w. prawdopodobnie przedstawiający Matkę Boską z dzieciątkiem...

...ołowianego żołnierzyka z XIX w. - Jest to prawdopodobnie zabawka jakiegoś dziecka. W tym obszarze znajdowały się dawniej koszary i na ten teren mogły przychodzić zainteresowane osoby...

Fot. Marcin Pryka

- [Powrót](#)
- [Udostępnij na: X](#)
- [Udostępnij na: FB](#)
- [Drukuj](#)
- [PDF](#)